

Basın Bülteni

09.01.2017

EKMEK ZAMMININ NEDENİ UN FİYATLARI DEĞİL

Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu (TUSAF) Başkanı Eren Günhan Ulusoy, Türkiye Fırıncılar Federasyonu'nun 6 Ocak Cuma günü yapmış olduğu un fiyatlarındaki artıştan dolayı Ankara'da ekmek fiyatlarına zam yapılacağı konusuna açıklama getirdi. Ulusoy, ekmek maliyetinde unun payının sadece yüzde 30 olduğuna dikkat çekerken, bu yüzden ekmeğe yapılacak yüzde 25 zamda, unun etkisinin yüzde 8 olduğunu söylüyor.

Türkiye, dünyanın un ihracat şampiyonu ülkesi olma özelliğini taşıyor. Bugün dünyanın 159 ülkesine ulaşan Türk unu, ekmekten bisküviye, unlu mamullerden fast-food gıda ürünlerine kadar birçok gıdanın ana maddesini oluşturuyor. Türkiye için ekmek fiyatları da gündemin ana maddelerinden bir tanesi. Bu anlamda Türkiye Fırıncılar Federasyonu, 6 Ocak Cuma günü "Un fiyatları böyle giderse, Ankara'da ekmeğe yüzde 10 oranında değil, yüzde 20-25 oranında zam yapacağız. 250 gr'lık ekmeğin fiyatı, 1 TL'den 1,25 TL olacak." basın açıklamasında bulundu. 8 dernek ve 407 üyeden oluşan, Türkiye'nin en güçlü federasyonlarından biri olarak gösterilen **TUSAF'ın Başkanı Eren Günhan Ulusoy**, yapılan açıklamaya istinaden ekmeğin hammaddesi unun maliyetlerdeki etki oranının sadece yüzde 30 olduğunu belirtiyor. "Türkiye Fırıncılar Federasyonu Başkanı'nın yaptığı açıklamada vurguladığı gibi ekmeğin maliyetinde unun payı yüzde 30 civarındadır. Geri kalan yüzde 70'lik kısmı ise genel imalat giderleri, işçilik giderleri, fırıncı kârı, bayi ücreti oluşturmaktadır. Bu da demek oluyor ki, ekmeğe yüzde 20-25 oranında bir zam gelecekte bu zam oranında unun payı yüzde 6-8 arasında değişmektedir. Bunu bir örnek üzerinden açıklamak gerekirse, 1 TL'lik ekmek 1,25 TL olursa unun toplam fiyattaki payı 30 kuruştur. Kalan kısmı ise diğer maliyet giderleri ve kâr oluşturmaktadır. Türkiye Fırıncılar Federasyonu'nun açıklamalarında geçen un fiyatlarına yüzde 30 zam yapıldığı, bunun da ekmek fiyatlarına yansımalarının yüzde 25 ifadesi gerçek dışıdır. Yüzde 30 zamlı un fiyatları üzerinden bir hesap yapıldığında dahi unun maliyetlerdeki etkisi yüzde 9'u geçmemektedir. Un fiyatlarının bu artışın sorumlusu olmadığı ortadadır." diyen **Ulusoy**, bu yüzden ekmek fiyatlarındaki artıştan, asgari ücret, kira, elektrik, doğalgaz gibi belli başlı giderlerdeki maliyet artışlarının sorumlu olduğunu ifade ediyor.

"Buğday fiyatlarıyla doğru orantılı olarak yüzde 9 zam yaptık"

Yıl boyunca un fiyatlarına yüzde 9'luk bir zam uyguladıklarını söyleyen **Ulusoy**, TMO'nun Temmuz 2016'da harman döneminde uyguladığı buğday alım fiyatının, kalitesine göre düşük-orta-yüksek vasıflı olmak üzere sırasıyla 765-865-910 TL/Ton olarak gerçekleştiğini, Ocak 2017'de uygulayacağı satış fiyatlarının da sırasıyla 840-945-975 TL/Ton olarak açıklandığını belirtiyor. "TMO; çiftlerimizin emeğini korumak, piyasanın sürdürülebilir olması için enflasyon oranlarıyla uyumlu şekilde buğdayın kalitesine göre buğdaya yüzde 7-yüzde 10 arasında zam yapmıştır. Un fiyatlarındaki artış da buğdaya yapılan artışla aynı orandadır. TMO, piyasayı yakından takip ettiği için buğdayda olağan dışı fiyat hareketlerine müsaade etmemektedir." diyen **Ulusoy**, bugün 50 kilogramdan oluşan bir çuval ekmeklik unun fiyatının, kalitesine ve ödeme şartlarına göre 62-74 TL arasında değiştiğini vurguluyor. **Ulusoy**, "Bir çuval undan 260-280 adet ekmek elde edildiği göz önünde bulundurulursa, 74 TL'lik bir çuval un karşılığında, ekmek üreticisi 1 TL fiyat ile en az 260 TL gelir elde ediyor. Bu haliyle maliyetteki payı yüzde 30 olan unun, eğer ekmeğe yüzde 25 zam gelirse, maliyetteki payı yüzde 25'e düşecek." açıklamalarında bulunarak un fiyatlarında spekülasyonun bir artış olmadığını; aksine yapılacak zamlardan un sanayicilerinin sorumlu tutulmak istendiğini belirtiyor.

Yapısal sorunlar var

Ekmek fiyatlarının belirlenmesinde, maliyetler dışında en büyük belirleyici ise illerdeki rekabet şartları. İstanbul'daki ekmeğin satış fiyatı ile Burdur'daki, Adana'daki ekmeğin satış fiyatları arasında farklılıklar bulunuyor. Bugün İstanbul Halk Ekmek'de 300 gramlık ekmeğin satış fiyatı 75 kuruşken, Ankara Halk Ekmek'de 250 gramlık ekmeğin satış fiyatı ise 70 kuruştur. Türkiye Fırıncılar Federasyonu'nun belirlemiş olduğu satış fiyatlarına göre de Ankara'da 250 gr ekmeğin satış fiyatı 1 TL. Ekmeğin satış fiyatının illerdeki semtlerde dahi farklılık gösterdiğini belirten **Ulusoy**, "Ekmeğe yapılacak her zamda un fiyatları gündeme getiriliyor. Ancak halk ekmek ile fırınlarda satışa sunulan ekmeğin fiyatları arasında dahi uçurum bulunuyor. Örneğin; Ankara Halk Ekmek'te 250 gr ekmek 70 kuruşa satılırken, fırınlarda 1 TL'ye hatta daha lüks semtlerde ekmeğin satış fiyatı 1,50 TL'ye kadar çıkıyor. Burada sorgulanması gereken unun fiyatı değil, kâr marjı oranlarıdır. Fiyatların oluşmasında, belediyelerin ekmek üretip üretmemesi, dağıtım olanakları ve nakliye giderleri, ekmek tüketim alışkanlığı, rekabet şartları da etkili oluyor."

